

Innst. S. nr. 135

(2008–2009)

Innstilling til Stortinget fra helse- og omsorgskomiteen

Dokument nr. 8:114 (2007–2008)

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik, Robert Eriksson, Jan-Henrik Fredriksen og Vigdis Giltun om en opptrappingsplan for å gjennomføre vedtatt handlingsplan for diabetes

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Det fremmes i dokumentet følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen, i forbindelse med fremleggelsen av Revidert nasjonalbudsjett for 2008, om å legge frem en opptrappingsplan for å nå målsettingene i Nasjonal strategi for diabetesområdet 2006–2010."

Som bakgrunn for forslaget viser forslagsstillerne til at rundt 225 000 nordmenn har type 2-diabetes. Av disse regner man med at nærmere halvparten har diabetes uten selv å vite om det. Antall nordmenn med type 2-diabetes er firedoblet de siste 50 årene. Diabetesforbundets tall viser videre at rundt 25 000 nordmenn har type 1-diabetes. Norge er på verdens toppen når det gjelder barnediabetes. Ca. 250 barn under 15 år får diagnosen type 1-diabetes i Norge hvert år.

Det vises til behandlingen av St.prp. nr. 1 (2005–2006) og til "Nasjonal strategi for diabetesområdet 2006–2010".

Forslagsstillerne finner det gledelig at det er vedtatt en plan som skulle omfatte forebygging, behandling, rehabilitering og forskning på diabetes, men mener at det ikke er stilt til rådighet tilstrekkelige

økonomiske ressurser til å gjennomføre de nødvendige tiltak.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jorodd Asphjell, Jan Bøhler, Sonja Mandt-Bartholsen, Gunn Olsen og Dag Ole Teigen, fra Fremskrittspartiet, Jan-Henrik Fredriksen, Vigdis Giltun og lederen Harald T. Nesvik, fra Høyre, Inge Lønning og Sonja Irene Sjøli, fra Sosialistisk Venstreparti, Olav Gunnar Ballo, fra Kristelig Folkeparti, Laila Dāvøy, fra Senterpartiet, Trygve Slagsvold Vedum, og fra Venstre, Bjørg Mikalsen, deler forslagsstillerne bekymring når det gjelder økt forekomst av diabetes type 2 i samfunnet, og mener det er viktig å forebygge dette bedre i tiden framover. Komiteen viser til de tiltak som er nevnt i Nasjonal strategi for diabetesområdet 2006–2010.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, mener at forebygging av diabetes type 2 bør skje på flere arenaer der fysisk aktivitet og kosthold må stå i fokus. Flertallet viser til de tiltak som er nevnt i St.prp. nr. 1 (2008–2009), blant annet når det gjelder å få flere fysisk aktive, frukt og grønt i skolen og andre tiltak når det gjelder et bedret kosthold i befolkningen.

Det er etter komiteens mening viktig å styrke fastlegenes rolle og kunnskap for å oppdage diabetes type 2 tidligere, og komiteen ser fram til den varslede samhandlingsreformen som et bidrag til dette.

Komiteen vil påpeke at flere aktører bør sørge for å ha god kunnskap om diabetes, og hva de skal se etter for å avdekke udiagnostiserte tilfeller. For eksempel kan bedriftshelsetjenesten og hjemmetjenesten i kommunene være viktige bidragsytere i så måte.

Komiteen er i likhet med forslagsstillerne opp-tatt av at det forskes mer på diabetes type 1 som er en medfødt sykdom det ikke er mulig å forebygge.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, er fornøyd med de tiltak som ble satt i gang når det gjelder Diafonen, gjenopp-retting av diabetesverkstedet på Aker Universitetssy-kehus, samt økt støtte til informasjonsarbeid og selv-hjelpsgrupper som er varslet videreført.

Komiteen mener at i planer som Regjeringen legger fram, må forebygging være en viktig del av målene. Disse tiltak må rettes mot livsstilssykdom-mer og forebygging av komplikasjoner av slike.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstre-parti, Senterpartiet og Venstre, mener der-for at en opptrappingsplan som kun er rettet mot dia-betes, ikke er nødvendig, men at dette må ses i en større sammenheng med folkehelseperspektiv.

Komiteens medlemmer fra Arbeider-partiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet foreslår at forslaget ikke bifalles.

Komiteens medlemmer fra Frem-skriftspartiet og Kristelig Folkeparti er av den oppfatning at diabetes er en av vår tids største utfordringer innenfor folkehelseområdet. Det vises til at Nasjonal strategi for diabetesområdet 2006–2010 har følgende beskrivelse i sin innledning:

"Med Nasjonal strategi for diabetesområdet 2006–2010 ønsker regjeringa å møte de framtidige utfordringene på diabetesområdet på en offensiv og helhetlig måte. I siste omgang dreier strategien seg om at fellesskapet skal bruke sine ressurser på en målrettet måte både for å forebygge diabetes og for å hjelpe det enkelte menneske med de utfordringer som det står overfor i en diabetesstrategi."

Disse medlemmer kan ikke se at målene som er skissert i strategien, er imøtekommet, verken hva gjelder de framtidige utfordringene eller ressurs-bruk. Disse medlemmer viser videre til davæ-rende helseminister Sylvia Brustads uttalelser til Nationen i forbindelse med fremleggelsen av strate-gien:

"Diabetes er ein av dei store folkesjukdommane våre. Vi må snu denne utviklinga. Det håpar jeg vi skal få til med den nasjonale satsinga vi no legg opp til."

Disse medlemmer viser til helseminister Bjarne Håkon Hanssens uttalelser knyttet til diabe-tesområdet i Adressavisen 8. januar 2009:

"Vi bruker pengene på dialyse og amputasjoner istedenfor at pasienten får behandling så tidlig at det ikke oppstår nyresvikt og andre komplikasjoner som krever sykehusbehandling. Her går skillet mellom stat og kommune. Vi skal bli best på forebygging. Det tjener alle parter på."

Disse medlemmer har vanskeligheter med å se sammenhengen mellom de beskrivelser som er gitt vedrørende diabetesproblematikken av de to nevnte helseministrene, og de manglende politiske tiltakene dagens regjering har stått for. Disse medlemmer mener en strategi har liten hensikt dersom den ikke følges opp, både med de nødvendige økonomiske midler, men også med øvrige rammevilkår.

Komiteens medlemmer fra Frem-skriftspartiet ønsker i denne sammenheng å vise til Fremskriftspartiets alternative budsjetter, samt Revidert nasjonalbudsjett for 2008, der det legges inn midler for å kunne iverksette tiltak i tråd med den nasjonale strategien for diabetesområdet.

Komiteens medlemmer fra Frem-skriftspartiet og Kristelig Folkeparti viser videre til Diabetesforbundets innspill til tiltak i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2009, der blant annet følgende er trukket frem: tiltak for å finne personer med høyrisiko og udiagnostisert type 2-diabetes og implementering av nye faglige ret-ningslinjer. Disse medlemmer viser også til Dokument nr. 8:71 (2007–2008) der det foreslås tverrfaglige diabetesteam med ambulerende funksjon fra sykehus og ut i kommunene.

Disse medlemmer er av den oppfatning at det er et stort behov for en opptrappingsplan som sør-ger for å strukturere og gi de nødvendige rammebe-tingelser, slik at den nasjonale strategien for diabetes kan imøtekommes. Tall fra amerikanske studier viser at diabetes kan koste det norske samfunnet om lag 12 mrd. kroner årlig, noe som igjen viser behovet for å iverksette målrettede tiltak for å forebygge senkom-plikasjoner og hindre unødig lidelse for dem det gjel-der. Samfunnsøkonomien vil samtidig komme svært godt ut av en slik satsing.

Disse medlemmer fremmer følgende for-slag:

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med fremleggelsen av Revidert nasjonalbudsjett for 2009 om å legge frem en opptrappingsplan for å nå målsettingene i nasjonal strategi for diabetesområdet 2006–2010."

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre støtter forslagsstillernes intensjon om å sikre oppfølgingen av strategiplanen for diabetes gjennom økte bevilgninger til formålet. Disse medlemmer mener dette må vurderes i sammenheng med ordinær budsjettbehandling, og foreslår derfor at representantforslaget vedlegges protokollen.

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittpartiet og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med fremleggelsen av Revidert nasjonalbudsjett for 2009 om å legge frem en opptrappingsplan for å nå målsettingene i nasjonal strategi for diabetesområdet 2006–2010.

Forslag fra Høyre og Venstre:

Forslag 2

Dokument nr. 8:114 (2007–2008) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik, Robert Eriksson, Jan-Henrik Fredriksen og Vigdis Giltun om en opptrappingsplan for å gjennomføre vedtatt handlingsplan for diabetes – vedlegges protokollen.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteens tilråding fremmes av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet.

Komiteen viser til representantforslaget og merknadene og rår Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Dokument nr. 8:114 (2007–2008) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik, Robert Eriksson, Jan-Henrik Fredriksen og Vigdis Giltun om en opptrappingsplan for å gjennomføre vedtatt handlingsplan for diabetes – bifalles ikke.

Oslo, i helse- og omsorgskomiteen, den 5. februar 2009

Harald T. Nesvik

leder

Sonja Mandt-Bartholsen

ordfører

